

ЗА НАШУ ФОБІ КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 4 (740).

Субота, 16 лютого 1963 р.

Ціна 2 коп.

З теоретичної конференції

Ленінські принципи в дії — така тема теоретичної конференції, присвяченої історичним рішенням листопадового Пленуму ЦК КПРС, яка відбулася нещодавно в університеті. В роботі конференції взяли участь викладачі і співробітники фізичного факультету, фізінституту та обсерваторії.

Проведення цієї конференції було передбачене планом партійно-політичної роботи, і партійна організація факультету старанно готувала її. Вивчалася рекомендована література, ленінські твори, матеріали Пленуму, газетні і журнальні статті, організовувались консультації.

Вступне слово секретаря партійної організації доц. А. Г. Гуменюка було насычено конкретними фактами з університетського життя і закликало до зв'язку науки з життям.

З великою увагою були заслухані доповіді доц. Т. Я. Сьори «Радянська економіка на шляхах комунізму», доц. Ж. Л. Броуна «Ленінські ідеї про партійно-державний контроль», доц. С. І. Голуба про праці В. І. Леніна «Як нам реорганізувати робселин» і «Краще менше, та краще», асп. А. А. Пташенка про книгу В. І. Леніна «Чергові завдання Радянської влади» і т. д. Всі виступаючі вказували на виключну актуальність творів Леніна, в яких визначено

принципи соціалістичного господарювання, шляхи невпинного підвищення продуктивності праці, підкреслювали величезне значення обліку і контролю, як об'єктивної закономірності планового ведення господарства, наводили приклади запровадження в життя ленінських принципів контролю.

Але особливу дійовість і предметність надав конференції виступ замісника голови техніко-економічної Ради Чорноморського Раднаргоспу М. Ф. Волоховича, який розповів про перебудову в управлінні Раднаргоспу та про завдання вчених в підвищенні випуску продукції. Тов. Волохович на яскравих прикладах показав силу наукового контролю, успіхи окремих кафедр політехнічного, технологічного ім. Ломоносова та

інших інститутів, відповів на численні питання.

Декан фізфаку Д. І. Поліщук закликав усіх учасників конференції сміливіше встановлювати зв'язки з підприємствами економічного району і спільними зусиллями боротися за перетворення в життя безсмертних ленінських завітів.

Тепло зустріли присутні виступ старого більшовика В. А. Хаберева, який бачив і чув Ілліча. Особливо хвилюючими були його спогади про останні промови Володимира Ілліча на засіданні ВЦВК.

Теоретична конференція стала важливою віхою у вивчені матеріалів листопадового Пленуму ЦК КПРС та в боротьбі за їх втілення в життя.

Доц. Я. М. ШТЕРНШТЕИН.

УВАГА!

**ДЛЯ РЕДАКТОРИ СТІННИКОВ, ЧЛЕНІ
ВАС, РЕДКОЛЕГІЙ, КОРЕСПОНДЕНТИ,
ОФОРМЛЮВАЧІ, ЛЮБІТЕЛІ ДРУКОВАНОГО СЛОВА!**

Досвідчені журналісти, художники-оформлювачі, редактори, літератори і кореспонденти прочитають серію лекцій з журналістики та газетної справи.

Після прослухання циклу лекцій студенти одержать посвідчення студкора.

Початок занять семінару — 15 лютого 1963 року.

Всі бажаючі можуть записатися на семінар в редакції газети «За наукові кадри» (вул. Щепкіна, 12, III поверх, аудиторія № 18).

В. І. ЛЕНІН — ТВОРЕЦЬ ПРОГРАМИ КПРС

В цей час, коли головним в'язанням найважливіших теоретичних положень з сучасністю, з практикою комуністичного будівництва.

Крок за кроком в книзі послідовно, на великому фактичному матеріалі показано, як вожді міжнародного пролетаріату К. Маркс, Ф. Енгельс, і В. І. Ленін різко виступали проти всіх, хто у відкритій чи замаскованій формі намагався протягувати опортуністичні погляди в програму революційної партії робітничого класу. Бойова партійна пристрасність викладу — велика заслуга цієї роботи.

В другому розділі дана яскрава характеристика теоретичних праць і практичної революційної діяльності В. І. Леніна в 90-х роках XIX століття, які стали початком нового, вищого етапу в розвитку російського і міжнародного робітничого руху, новим, ленінським етапом в розвитку марксизму.

З великим інтересом читається третій і четвертий розділи книги, присвячені боротьбі В. І. Леніна за революційну програму марксистської партії в редакції «Искри» і на II з'їзді РСДРП, а також його титанічної діяльності в розвитку програми партії з аграрного і національного питань в

період російської буржуазно-демократичної революції.

Професор Москалев вперше вводить в науковий обіг ряд нових фактів, почертнутих з партійних документів, архівних фондів, мемуарної і періодичної літератури.

Після перемоги соціалістичної революції в Росії в 1917 р. на світовій арені і у внутрішньому житті Росії відбулись важливі події, які вимагали розробки нових програмних питань більшовицької партії. Розробка В. І. Леніним програмних питань в період підготовки і перемоги Великої Жовтневої соціалістичної революції і прийняття підготовленої ним програми партії на VIII з'їзді РКП(б) — зміст останніх двох розділів книги.

В. І. Ленін відзначав, що програма партії не може залишатися тільки політичною програмою. Вона повинна перетворитися в програму господарського будівництва, її необхідно доповнити другою програмою партії — планом розвитку по відбудові і дальшому розвитку всього народного господарства. Такою другою програмою партії, на думку Володимира Ілліча, повинен був стати і дійсно став Державний план електрифі-

Наши кандидаты

11 лютого співробітники і студенти університету знову зібралися у Великому актовому залі. Збори присвячувалися висуненню кандидатів у районну та міську Ради.

Збори відкрив секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

Збори відкрили секретар парткому Л. Х. Калустян. Після виборів президії на трибуну один за одним підімався викладач і студенти. Вони дають вичерпну характеристику тим товаришам, яких висувають кандидатами в депутати місцевих Рад. Збори одностайно схвалюють пропозиції виступаючих.

З

КОМУ ПОТРІБНІ ТАКІ ВИСТУПИ?

Відомо, що на університети в нашій країні покладені великі обов'язки по розвитку науки, по підготовці науково-педагогічних кадрів. Досить вказати на постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР від 12.VI 62 р. за № 441 «Про заходи по дальшому поліпшенню підбору і підготовки наукових кадрів», від 20.VIII 56 р. за № 1174 «Про заходи по поліпшенню підготовки і атестації наукових і педагогічних кадрів», постанову Ради Міністрів від 19.II 53 р. за № 539 «Про заходи по поліпшенню підготовки професорсько-викладацьких кадрів» для вищих училищ за кладів СРСР».

Особлива увага в цих постановах приділяється підготовці науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації (докторів наук).

Для нашого університету підготовка докторів наук є, так би мовити, завданням № 1, бо ніяк не можна миритися з тим, що за всі 18 післявоєнних років ряд факультетів не підготували жодного доктора наук (історичний, філологічний, хімічний і ін.), а на інших підготовлено дуже мало. Переважна більшість наших кафедр очолюється не докторами наук.

Широка постановка підготовки докторських дисертацій повинна привести до підвищення теоретичної актуальності і практичного значення наукових досліджень, що ведуться в університеті, ліквідації досліджень, безплідних в теоретичному відношенні, або присвячених вирішенню дрібних питань. В свою чергу, це буде сприяти підвищенню рівня ученого процесу, бо в університеті ці дві ділянки роботи органічно поєднані.

Вирішення цієї проблеми буде також сприяти тому, що кожний факультет, кожна кафедра буде зустрічати 100-річний ювілей університету, як достойний продовжуває його славного наукового минулого.

Нещодавно було опубліковано Постанову ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР «Про заходи по дальшому розвитку біологічної науки і зміцненню її зв'язків з практикою». У зв'язку з цим редакція звернулась до наших біологів з проханням розповісти про наукову роботу кафедр факультету. Наше прохання відгукнувся професор Р. І. Файтельберг, зав. кафедрою фізіології молодини і тварин.

Керуючись постановами партії та уряду про заходи по дальшому розвитку біологічної науки і зміцненню її зв'язків з практикою, всі кафедри біологічного факультету нашого університету працювали над проблемами, які входять в семирічний план комуністичного будівництва. Розроблялись актуальні теми зоологічного та рослинно-знавчого характеру, які мають практичне і теоретичне значення. В розробці деяких проблем ряд кафедр об'єдналися з метою всеобщого вирішення поставлених завдань. Так, кафедра зоології хребетних, кафедра гідробіології і систематики рослин об'єдналися для вивчення ресурсів Чорного моря. Під керівництвом професора I. I. Пузанова вивчалась іхтиофауна Тендрівської та Егорлицької заток північно-західної частини Чорного моря. Вже одержані в 1962 р. дані дозволили зробити практичні рекомендації Українському.

Великий інтерес становлять роботи кафедри гідробіології «Фауна лиманів північно-західної частини Причорномор'я, як кормова база промислових риб», яка провади-

лась під керівництвом проф. О. Р. Пренделя. Серед робіт, які мають велике значення для сільського господарства і медицини, слід відзначити дослідження кафедри зоології безхребетних відносно гельмінтозів людини і тварин в умовах Одеської області. Вивчені зони поширення ряду гельмінтів і

вказаних заходи по боротьбі з ними. Крім цієї проблеми, кафедра зоології безхребетних вивчала вплив нервової системи на розвиток ракової пухлини в кролів.

Кафедра фізіології людини і тварин на чолі з професором Р. І. Файтельбергом продовжувала роботу з проблемою всмоктування в травному тракті, вивчаючи регуляцію цього процесу з боку нервової та ендокринної системи. Деякі дослідження торкалися змін процесів всмоктування при гострих і хронічних бульових подразненнях. Крім того, на базі колгоспу вивчався вплив філофори Чорного моря на фізіологічні показники

вом. Мабуть філологів з редакції захопив такий «філологічний перл».

Перевод доцентів на посади старших наукових працівників для виконання докторських дисертацій (що робиться відповідно постановам партії і уряду) Семенов з зубоскальством називає «докторським інкубатором». Він виступає проти надання творчих відпусток доцентам.

Повинен сказати, що ректорат надає і буде широко надавати таку допомогу доцентам, при чому на різних етапах виконання дисертації. Ми зацікавлені в тому, щоб над докторськими дисертаціями працювали і молоді кандидати наук, з тим, щоб диплом доктора вони одержували задовго до одержання права на пенсію.

Тільки людина далека від науки може писати таку дурнію, що в цілому в університеті наукова робота «повинна вилівати із педагогічного процесу». Де ж тоді роль університетів в розвитку найактуальніших проблем сучасної науки, де його допомога в розвитку народного господарства, культури? Хіба наші завдання в галузі науки не сформульовані чітко в таких рішеннях партії, як постанова листопадового Пленуму ЦК КПРС, постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР про розвиток окремих наук (хімічних, біологічних, гуманітарних)?

В статті протиставляється підготовка дисертацій, наукова робота доцентів учбово-методичній роботі. Ясно, що це також абсурд, бо одне не включає іншого, а на впаки, поганілює.

Стаття не заслуговує того, щоб детально дискутувати з її автором.

Не зрозумілим залишається одне — з якою метою її вмістила на своїх сторінках наша газета?

Ясно, що такими виступами газета не може сприяти розвитку нашого університету.

Ректор університету проф. О. ЮРЖЕНКО.

Науковці зоомузею працювали над питаннями збереження господарчо важливих видів звірів і птахів Одеської області та збагачення фауни новими видами. Велике господарське значення мають дослідження колективу зоомузею з акліматизації і розведення фазанів (доц. Л. Ф. Назаренко і працівники).

Кафедра мікробіології на чолі з проф. В. П. Тульчинською працювала над важливою проблемою — «Розвідування нових продуцентів антибіологічних і стимулюючих речовин». Вже в 1962 році було виявлено, що водорості Чорного моря і безхребетні тварин мають яскраво виражені антимікробні властивості. Щікаво, що серед мікрофлори мідій і креветок виявлені продуценти антибіотиків і вітамінів. Результати досліджень вже перевіряються в практичних умовах на птахофермах та інших установах.

Велике теоретичне і практичне значення мають дослідження, які проводяться колективом кафедри генетики і дарвінізму під керівництвом проф. А. І. Воробйова. Закінчено роботу про фізіологію

Справу вирішувати розумно

В останньому номері «ЗНК» опубліковано статтю, передруковану із газети Ленінградського університету про кампанійщину і надмірний галас в справі підготовки докторів наук. Не зовсім зрозуміло, навіщо ця стаття була надрукована в нашій газеті тоді, коли Вчена Рада університету і фахультетські вчені ради розпочали серйозну роботу по підготовці кадрів вищої кваліфікації в ОДУ.

Зрозуміло, що опублікування цієї статті не сприяє правильному розумінню всієї гостроти проблеми у нас в університеті і тим завданням, які стоять зараз перед нами. Одеський університет не так уже багатий докторами наук. Є фахультети, де немає жодного професора. Університет, на жаль, не може назвати великої цифри підготовлених в його стінах докторів хоча б в останні роки. Дуже мало їх. В основному склад докторів і професорів поповнюється за рахунок запрошення їх в університет з інших вузів. Однак цей досвід не завжди себе виправдовує. Значно розуміння і важливіше готувати кадри вищої кваліфікації тут, у нас в університеті. Це чомусь не робиться або робиться в недостатній мірі. Пояснюються це багатьма причинами: велика перевантаженість викладачів, не досить чітко окреслені наукові проблеми ка-

федр і недостатньо розумна організація наукової роботи, а також певний консерватизм, інертність. (Зрозуміло, що це далеко не всі причини). Багато хто з іронією ставиться навіть до пропозиції про можливість захищати докторські дисертації.

Всі ці причини можна і необхідно ліквідувати, допомогти багатьом доцентам в науковому рості.

Звичайно, не перетворюючи це в кампанію і не зобов'язуючи всіх

студентів докторами, що неможливо.

Однак такої кампанії у нас тепер немає. Ми робимо лише перші не-

сміливі кроки по шляху надання допомоги доцентам та іншим науковим співробітникам в підготовці дисертацій. Ці кроки слід вітати.

Газета, на мою думку, повинна підтримувати ці прагнення фахультетів, допомагати в боротьбі з труднощами, а не піднімати голос проти видуманої кампанії.

Доц. О. В. БАГАТЬСЬКИЙ, декан хімфаку.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Передрукувавши на своїх сторінках («ЗНК» від 8.II 63 року) статтю «Докторський ажютаж» із газети «Ленінградський університет», редакція діяла безвідповідально і безприципово. Стаття не сприяє правильно взятому нашим університетом курсу на підготовку кадрів вищої кваліфікації.

Партійний комітет засудив цю статтю і вважає її шкідливою. Стаття не сприяє виконанню Постанови партії і уряду про розвиток науки і підготовку наукових педагогічних кадрів.

процесів запліднення з участю чужорідного пилку. Було проведено численні цитоембріологічні досліди. Певне значення для сільського господарства мають дослідження, які провадяться на цій же кафедрі по створенню рослин з різноманітними щепленнями кореневими системами, а також вивчення впливу мікроелементів на органогенез і гетерозис кукурудзи, вплив різноманітних факторів на внутрішньомідові та міжвидові відношення.

Кафедра фізіології рослин (зав. кафедрою проф. Г. В. Ткаченко) працювала над проблемою фотосинтезу. Було відзначено позитивний вплив на фотосинтез і продуктивність рослин деякими способами обробки насіння. Одержані цікаві дані відносяно впливу деяких мікроелементів на підвищення морозостійкості рослин. У роботі Г. В. Ткаченка одержані позитивні результати відносно впливу гіберліну на ріст коріння і наземної маси гороху.

Велику цінність мають роботи кафедри систематики рослин (зав. кафедрою проф. І. І. Погребняк), присвячені вивченню флори рослинності південно-західного Причорномор'я. В них подано характеристику видового складу водоростей та їх запасів і, зокрема, філології, вивчення якої має велике значення для використання її як однієї з нових кормових одиниць в сільському господарстві.

Колектив біологічного факультету публікував свою наукову продукцію в журналах і доповідав на конференціях всесоюзного і республіканського значення, особливо кафедри зоології безхребетних і кафедри мікробіології. На конференціях часто виступали працівники кафедри мікробіології, фізіології людини і тварин та зоології безхребетних.

Для успішного виконання завдань, які постають перед біологами в світлі рішень ЦК КПРС з питань розвитку біологічної науки, необхідні кошти на організацію проблемних лабораторій і придбання сучасного устаткування.

Підсумовуючи сказане, можна зробити висновок, що працівники біологічного факультету провела велика наукова робота, яку треба підтримати і всіяко сприяти.

Проф. Р. І. ФАЙТЕЛЬБЕРГ, зав. кафедрою фізіології людини і тварин.

НАУКОВА РОБОТА НА БІОФАЦІ

антибіологічних і стимулюючих речовин». Вже в 1962 році було виявлено, що водорості Чорного моря і безхребетні тварин мають яскраво виражені антимікробні властивості. Щікаво, що серед мікрофлори мідій і креветок виявлені продуценти антибіотиків і вітамінів. Результати досліджень вже перевіряються в практичних умовах на птахофермах та інших установах.

Велике теоретичне і практичне значення мають дослідження, які проводяться колективом кафедри генетики і дарвінізму під керівництвом проф. А. І. Воробйова. Закінчено роботу про фізіологію

З ВЧЕНОЇ РАДИ

14 лютого відбулося засідання Вченої Ради університету. Одним із головних питань, що розглядалися на Раді, було питання дальнього розвитку і завдань біологічних наук в нашому університеті в світлі Постанови ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР «Про заходи по дальшому розвитку біологічної науки і зміцненню її зв'язків з практикою».

Детальніше про це — в наступному номері.

Становлення і ріст

Невеликий клас на четвертому поверхі яскраво освітленого будинку середньої школи. В три ряди стоять пофарбовані в чорний колір парти. На стіні дошки... Клас звичайний, але учні не звичайні. За партами сидять студенти першого курсу Миколаївського загальнонаукового факультету, створеного в минулому році на базі Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

В класі — об'єднана група вчительників. Вона складається з філологів, бібліотекарів і журналістів. Студенти слухають лекції з мовознавства викладача О. П. Ващенка, роблять записи. Ось, схилившись над партою, щось швидко записує Євген Брашан, потім відривається від дошки, уважно слухає, знову щось пише. Зрідка перекинеться словом зі своєю сусідкою по парті Тамарою Кудрічевою. Вона конспектує, намагаючись не пропустити жодного слова. Євген і Тамара часто приходять на заняття разом. Вони працюють теж разом в одному із конструкторських бюро. Вступні іспити обоє склали на «відмінно».

Ми не випадково почали свою розповідь із заняття з мовознавства. Це найбільш трудомісткий предмет. Щоб освоїти його, студентам довелось чимало попрацювати. І той, хто трудився посправжньому, сесію зустрів у всеохворої. Тамара Кудрічева, Альона Петровська та інші одержали на іспиті з мовознавства «відмінно».

Були в декого і свої неприємності. Без цього не можна. Як

попрацюєш — такий і результат! В першому семестрі студенти вивчали історію КПРС, іноземні мови і інші предмети. Важко доводилось інколи. Не завжди вистачало часу на підготовку до практичних чи семінарських занять. Доводилося подовгу засиджуватись після лекцій.

І так в кожній групі — у математиків чи біологів, економістів чи «іноземців».

Миколаївський загальнонауковий факультет твердо стає на ноги. Правда, на його шляху зустрічається ще багато труднощів, різних нерозв'язаних питань. І найголовніше з них — це питання приміщення. Невеличке приміщення по вулиці Маяковського, 16, не може вмістити всіх студентів. І тому першокурсники навчаються в школі № 7. А під час сесії, коли прибуло багато студентів-заочників, довелося навіть орендувати малий зал клубу.

Деканат факультету на чолі з Миколаем Андрійовичем Мунтяном щоденно вирішує десятки питань, зв'язаних з господарськими та адміністративними справами. Тут і проблеми приміщення, і укомплектування викладацького штату, і багато інших питань.

Але все це — хвилювання і турбота росту, становлення. Головне, що Миколаївський загальнонауковий живе і міцнє з кожним днем.

Б. КОЛПАКОВ,
студент відділення журналістики Миколаївського загальнонаукового факультету.

Звітування аспіранти

На кафедрі загальної історії великий колектив аспірантів. Наший кафедрі дають багато аспірантських місць у зв'язку з наявністю в Одесі такої солідної наукової бази, як археологічний музей, а також з наявністю висококваліфікованих наукових працівників в університеті.

П'ять чоловік спеціалізуються з стародавньої історії (т.т. Цебесков, Тараненко, Черняков, Загінайло), сім — з нової історії (Дашевич, Буланенко, Батуев, Таран — стаціонар, і Бондаренко, Атеналішвілі, Звонська — заочники).

Крім аспірантів стаціонарів і заочного відділу, при кафедрі загальної історії існує інститут при-

кріплених для здачі кандидатського мінімуму та написання дисертацій. Вже прикреплені до кафедри і працюють Поглубко, Станко, Патокова, Ярова, Лещина, Но-вицький.

Всі аспіранти успішно виконують свої індивідуальні плани, вчасно склали або складають (згідно з індивідуальними планами) екзамени кандидатського мінімуму. Теми дисертацій аспірантів з нової історії актуальні, присвячені важливим проблемам радянської історичної науки, а також аналізу сучасної буржуазної науки (англійської, французької, німецької).

Коротенько

16 лютого починає свою роботу центральний студентський лекторій Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Перший тематичний вечір, який відбудеться з участю науковців університету, присвячений темі: «1963 рік про-цює на комунізм».

Вчора відбулось заняття секції музики. Любителі музики прослухали цікаві записи з опер «Манон», «Сельская честь», почули голоси відомих виконавців Монако, Джільї Кареллі, Вишневської. На занятті були прослухані також записи пісень у виконанні Роберто Лоретті.

АПОЛЛОН, АРХІМЕД І ЗНФ

Аполлон, скажемо просто, — вгадка. Архімед давно помер. А ЗНФ живе, ЗНФ — загальнонауковий факультет. Наймолодший у нашому університеті. Назва у нього не зовсім влучна, бо загального між трьома його відділами — гуманітарним, геобіологічним і математичним — та і між спеціальностями кожного відділу дуже мало. На відміну від загальнотехнічних факультетів спеціалізація розпочинається тут на I курсі. Студенти навчаються на ЗНФ протягом 3 років, а потім переходят на четверті курси відповідних факультетів: історики — на історичний, математики — на математичний... Отже, наш факультет є факультетом молодших курсів заочного навчання.

На факультеті є нове: спеціальності «журналістика» і «бібліотекознавство та бібліографія», зате немає хіміків і фізиків (і правильно: заочний хімік — це абсурд). Створені вечірні форми навчання — за планом вечірнього стаціонарного відділу і відвідування вибіркове за навчальним планом заочним (там, де немає повних академічних груп). Відвідують вечірні заняття близько 300 студентів. Всього на I-II курсах Одеського ЗНФ навчається 1300 студентів. У міжсесійний період з ними щомісяця провадяться заняття — лекції, семінари, консультації. В січні 1963 року на нашому факультеті відбулась

правознавців, де ще продовжується сесія) загалом 73,3%.

Небагато. Але на це є і так звані об'єктивні причини: факультет створювався швидкісним методом, тому настановчи сесії мали приблизний і поверховий характер. Ще до початку першої сесії мали академбіржників: нам їх «подарували» наші факультети та інші вузи, передаючи II курси до нас (за місцем проживання студентів). Отже, передача була з приданим... Тому невідкладово на II курсі успішність нижча, ніж на I курсі, особливо у студентів математичної та філологічних спеціальностей. Погано складали іспити і правознавці I курсу.

З ДОПОВІДНОЮ ЗАПИСКІ

На іспит з історії держави і права із 67 студентів I-го курсу з'явилося 38. 10 із них після ознайомлення з екзаменаційним білетом відмовились відповідати — випадок, з яким мені за декілька десятків років викладання у вищій школі довелось зіткнутися вперше... Витримало іспит лише 14 студентів з оцінками: «відмінно» — один, «добре» — три, «задовільно» — десять.

Студенти посилаються на повну відсутність програм і підручників. Звертає на себе увагу відсутність у студентів елементарних знань із загальної історії. Багатьом невідомі навіть імена Робесп'єра, Кромвеля.

Доцент

I. В. ШЕРЕШЕВСЬКИЙ.

І ВСЕ-ТАКИ...

У нас є хороши групи, навіть цілі курси, що мають стопроцентну успішність: географи і бібліотекарі I і II курсів, журналісти I-го курсу, історики II-го курсу.

Добре складали іспити студенти I-го курсу українського відділен-

ня. На думку викладачів, студент Резніков дав такі хороші відповіді, яких вони давно не чули на стаціонарі. Назвемо мінімум інших відмінників нашого факультету. Добре підготувались до сесії товарищи М. Михайлова, А. Ковбаша, Н. Жезмер, В. Тодосєєв, А. Вітряной, В. Сапега, Л. Еру та інші. Вони все склали на «відмінно». Чимало студентів склали іспити на «добре» і «задовільно».

Таким чином, головне залежить від студента: захоче добре вчитись — здолає перешкоди. А наш обов'язок — допомогти йому. Я недаремно згадав Аполлона і Архімеда.

На стаціонарі мені довелось читати курс з історії української літератури і вести практичні заняття. Якось аналізували ми поезію Шевченка «І Архімед, і Галілей». На запитання: «Що ви знаєте про Архімеда?» ніхто в групі не дав відповіді, лише одна студентка несміливо пояснила: «Щось у воду кидав». На іспиті інша студентка, розповідаючи про твір «Старенька сестро Аполлона», гадала, що Аполлон — це жінка, а дехто її підказував: «бог війни».

І такі випадки (саме випадки, я не хочу цим образити весь курс) трапились із студентами, до послуг яких щодня всі бібліотеки великого міста, кваліфіковані викладачі і т. д.

Що ж тоді сказати про багатьох заочників, які живуть у селі? Зараз ми не маємо на увазі ледарів. Природа їх всеоднакова. Мова йде про заочника, який хоче все знати і про Архімеда, і про Аполлона, але у нього немає необхідних книжок. Що ж він тоді може на іспиті — робити чудернацькі відкриття, на зразок наведених? От я й хотів би поставити питання:

Є в аспірантів і свої труднощі. Так, для аспірантів стародавньої історії не відпускають спеціальних асигнувань для проведення розкопок. В аспірантів і заочників, по суті, немає часу для проведення розкопок — місячного строку, який належить їм, як додаткова відпустка, для цього явно замало.

У аспірантів, які спеціалізуються з нової історії, — свої труднощі: деякі аспіранти ще не зовсім добре володіють іноземними мовами, а це позначається на зборі матеріалу; не передбачено спеціальних коштів для мікрофільмування іноземних текстів, що значно полегшило б збирання матеріалу. Основна частина необхідної літератури сконцентрована в Москві, та навіть і там не вся доступна, оскільки вона знаходиться у фондах спецзбереження.

Нам здається, що деякі з вищезнаваних перешкод можна і треба усунути, сподіваємося, що і старші товариши допоможуть нам в цьому.

Головне ж залежить від нас самих — систематична і наполеглива робота.

Аспірантка Л. ТАРАН.

НАШ ГЕРБАРІЙ

На кафедрі морфології та систематики рослин Одеського державного університету знаходиться великий колекції гербарію. За обсягом він нараховує більше 30 тисяч гербаріїв як місцевих, так і відомих рослин. Всі ці збори — наслідок кропоткої праці багатьох ботаніків декількох поколінь.

Формування цих колекцій почалося ще задовго до заснування університету. В 1833 році Рішельєвський ліцей купив у професора А. Д. Нордмана гербарій. А в 1865 році він був переданий ботанічному кабінету щойно заснованого Новоросійського університету. Завідувачем і організатором ботанічного кабінету був проф. Л. С. Ценковський, який приділяв багато уваги поповненню колекцій гербарію.

З кожним роком обсяг колекції гербарію збільшувався. Такі визначні ботаніки як Ф. М. Каменський, Б. Б. Грінєвецький, М. М. Зеленецький, Я. Я. Вальц, М. К. Срединський, І. В. Новопокровський, Г. А. Боровиков, К. В. Владимирос та інші, працюючи на кафедрі над вивченням флори нашого краю чи інших країн, передавали свої збори в гербарій кафедри. Крім того, гербарій весь час поповнювався новими придбаннями за рахунок купівлі, обміну та дарунків від ботаніків інших країн та міст.

Більша частина колекцій гербарію, зібрана в другій половині XIX ст. і початку ХХ ст. Тут є рослини майже всіх континентів земної кулі: Болгарії, Угорщини, Норвегії, Франції, Німеччини, Індо-Бразилії, Африки та інші.

Зараз проводиться робота по систематизації, інвентаризації та опису наявних колекцій в зв'язку з майбутньою роботою кафедри по створенню визначника рослин півдня Одеської області.

Колекції гербарію — цінний матеріал для вивчення флори нашого краю та інших країн.

Асистент А. К. АРЕФ'ЄВА.

скільки їх, чи придбати нові, чи забезпечені ними всі заочники?

Ми часто говоримо, що заочникам повинні читати висококваліфіковані викладачі. Правильно. Але заочників потрібно забезпечити також елементарним — підручниками.

ВІД КОГО ЦЕ ЗАЛЕЖИТЬ?

Від багатьох — від учбової частини ректорату до викладача. Думаю, що в студентській бібліотеці тріба було б створити спеціальний фонд — всім заочникам всі підручники! Навіть за рахунок студентів стаціонару, до послуг яких всі бібліотеки міста.

У вирішенні цього питання повинні взяти участь і кафедри. І не тільки переглянути підручники і систему їх розподілу, а й продумати можливість передруку конспектів лекцій на ротапринті.

Дуже повільно кафедри визнають обсяг матеріалу по курсах. Ще в жовтні 1962 року деканат ЗНФ просив це зробити, але й до цього часу більшість кафедр не виконала це прохання. Дуже повільно розробляється тематика контрольних робіт.

Щоб заочник добре вчив

